



LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN

## Bevarandeplan för Natura 2000-område

*SE0410046 Bräkne-Hoby skärgård*



## **Natura 2000**

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

## **Bevarandeplaner**

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap, vilket för detta område skiljer sig något från vad som är beslutat av regeringen. Länsstyrelsen har för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

## **Tillståndsplikt och samråd**

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

## **Kartor**

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

**Bevarandeplan för Natura 2000-området  
SE0410046 Bräkne-Hoby skärgård**

Kommun: Ronneby

Områdets totala areal: 214,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-10-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-11-01

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1996-12-01, regeringsbeslut M96/4019/4, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2004-12-01,  
SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1170 - Rev

1620 - Skär och små öar i Östersjön

4030 - Torra hedar

8230 - Hällmarkstorräng

A045 - Vitkindad gås, *Branta leucopsis*A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*Övriga arter som utgjort grund för utpekandet:A184 - Gråtrut, *Larus argentatus*A391 - Storskarv, *Phalacrocorax carbo sinensis***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det

enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Bräkne-Hoby skärgård bidrar till uppfyllandet av miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena är naturtyperna Rev, Skär och små öar i Östersjön, samt de häckande fågelarterna vitkindad gås, fisktärna, silvertärna, storskarv och gråtrut.

Öarna är mycket fina exempel på naturtypen skär och små öar. Den marina vegetationens artrikedom och utbredning indikerar ett högt naturvärde och tångbätena utgör livsmiljöer för evertebrater och fiskar. Området utgör även bra jaktmarker för havsörn året runt och stora flockar med övervintrande dykänder födosöker i fjärdarna innanför öarna vintertid.

## Beskrivning av området

Natura 2000-området Bräkne-Hoby skärgård består av ett 40-tal mer eller mindre isolerade klipp- och moränöar. De mindre skären är till stor del vegetationslösa, medan de större har inslag av havssträndängsfragment, tångvallar, torrängs- och gräshedsytor. Vegetationen är delvis starkt påverkad av fågelspillning. Mest påverkad är Fröstensskärv som hyser länets största skarvkoloni. Under skarvbona är marken näst intill vegetationslös. Strandvegetation innehåller många näringsgynnade arter som rödmålla, blåmålla, tiggarranunkel, brunskära, rödlånke (rödlistad som nära hotad) och vit dunört. På Fröstensskärvs östra sida, liksom på flera av de andra öarna, finns rikligt med hållkar vars ytor helt täcks av den starkt kvävegynnade arten kupandmat. Bland övriga karaktärsarter märks bitterkrassing och nässelsnärja. Spjutsö är starkt präglad av äldre tiders stenbrytning, och betas av får.

Storskarvskolonin på Fröstensskärv etablerades 1989. Antalet häckande par har under 2000-talet varierat mellan 1 100 och 1 400. Bland övriga häckande arter på öarna märks vitkindad gås, ejder, gråtrut (stor koloni på Spjutsö) samt spridda par med häckande tärnor och vadare som rödbena och strandskata på flera av öarna. Havsörnen ses regelbundet i området och jagar här året runt, även under häckningstid.

Den marina miljön är representativ för Blekinges skärgård. Öarna och skären omges av rev (hårdbotten) med tångbälten som utgör livsmiljö för många andra arter så som kräftdjur, musslor, mossdjur och fisk. Artrikedomen är stor och algpåväxten måttlig. Havsmiljöförordningen omfattar allt havsvatten, och ett system för att bedöma miljöstatus är under utveckling. Den inledande bedömningen indikerar att god miljöstatus inte uppnås i Östersjön. Vattenförvaltningsförordningen omfattar kustvatten (ut till en nautisk mil utanför baslinjen) och den ekologiska statusen i området är bedömd som måttlig på grund av övergödning och miljögifter.

## Vad kan påverka negativt

### *Marina områden*

- Övergödning orsakad av näringsläckage. Effekter av övergödningen kan innebära minskat siktdjup, minskad djuputbredning av makroalger, kvävande algmattor, syrebrist och ändrad artsammansättning.
- Mänsklig påverkan som till exempel byggnation, dumpning, muddring, båttrafik (svall, ljud, ankring, grumling), mineral-, sand- och stenuvvinning, utsläpp av olja och kemikalier kan också inverka negativt på den marina miljön.
- För stort uttag av fisk och bifångster i fisket kan påverka artsammansättningen och hela ekosystemet.
- Främmande arter, så som svartmunnad smörbult, kan påverka artsammansättningen.
- Marint avfall, inklusive dess nedbrytningsprodukter, kan orsaka skada på ekosystemet.

### *Ängs- och betesmarker*

- Minskad eller utebliven hävd som på sikt leder till igenväxning med buskar, träd och vass och en utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Ökad ansamling av ilandfluten tång eller andra alger vilket leder till övergödning och utarmning av floran.

### *Häckande fåglar*

- Igenväxning, exempelvis på grund av ohävd, vilket får till följd att öarna växer igen med högre vegetation som missgynnar markhäckande fåglar och betande sjöfåglar.
- Alltför radikal röjning av buskage vilket kan leda till bostadsbrist för framför allt gäss, vilka placerar boet i buskage på öarna i området.
- Predation av ägg eller ungar från exempelvis mink, räv, grävling eller vildsvin, som påverkar samtliga markhäckande arter i området. Störst negativ påverkan blir det på små öar med markhäckare som tärnor.
- Mänskliga störningar på häckningsplatser och på viktiga födosökslokaler, såsom körning med båt eller vattenskoter samt kite- och vindsurfing på de skyddade fjärdarna i området. Sportfiske vid eller i närheten av öarna är en ökande störningsfaktor i vissa områden längs kusten.
- Vissa fiskemetoder (nätfiske) som kan drabba dykande fåglar. Av de i området listade gäller det främst storskarv.
- Förändrade näringsförhållanden i havet, vilket kan leda till födobrist för arter som lever av fisk eller ryggradslösa djur i havet samt arter som finner föda i strandkanten.
- Utsläpp av olja eller andra föroreningar som direkt eller indirekt påverkar fåglarna eller livsmiljön.
- Medveten förföljelse av storskarv i form av jakt eller äggpickning i kolonin.

## **Bevarandeåtgärder**

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

### *Skydd för området*

- En mindre del av området är avsatt som naturreservat sedan 2016 (ingår i naturreservatet Biskopsmåla), och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge. En framtida utvidgning av naturreservatet är planerad.
- Djurskyddsområde (fågelskyddsområde) enligt 7 kap. 12 § miljöbalken, med beträdnadsförbud 1 april – 15 juli, gäller för hela området.
- Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller generellt 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Inom området har Länsstyrelsen år 2016 beslutat om utökat strandskydd till 300 meter.
- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns för två av öarna inom området (Spjutsö och Kajeskärvet).
- Vattendirektivet. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet.

- Havsmiljödirektivet. Miljökvalitetsnormer för marin miljö fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt havsmiljöförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2012:18. Förordningen syftar till att upprätthålla eller nå en god miljöstatus i havsmiljön.
- Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan, aktionsplan för Östersjön.

#### *Behov av åtgärder*

- Områdets gränser och naturtyper bör kvalitetssäkras.
- Inventering av typiska arter är önskvärd inom områdets alla naturtyper.

#### **Uppföljning av naturtyper och arter**

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

## Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

### 1170 - Rev

---

*Areal:* 15,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

#### Beskrivning

Rev består av sten eller block som höjer sig över omgivande botten. Välmående rev har täta blåstångsbälten och en intakt zonering av växtsamhällen. Reven är ofta artrika med fisk samt mjuk- och hårbottenarter.

Närområdet kring den största ön Spjutsö, och ett mindre område i anslutning till ön Stora Färjan har klassats som rev. Området uppvisar en riklig förekomst av makrovegetation som domineras av blåstång och ullsläke, men även sågtång och fjäderslick förekommer.

#### Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 15,1 hektar. Reven ska präglas av en naturlig zonering och djuputbredning av fastsittande alger och filtrerande djur. Utbredningen av de typiska arterna blåstång och blåmussla ska vara stabil eller öka. Revens förutsättning som reproduktions- och uppväxtområde för till exempel sill och blåmussla ska vara god. Ekosystemet ska vara i balans med förekomst av rovfisk.

Vattenkvaliteten ska vara god och den mänskliga påverkan i form av fysiska skador, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Sedimentationen bör vara begränsad. Naturtypen ska vara oförändrad med avseende på djupförhållanden, substrat och bottenstruktur. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen och miljöstatus enligt havsmiljöförordningen ska vara minst god och får inte försämrast.

#### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är bristfälligt känt, men är sannolikt gott. En inventering av typiska arter är önskvärd.

## 1620 - Skär och små öar i Östersjön

---

*Areal:* 189,07 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Naturtypen utgörs av skär och små öar bestående av urberg eller morän med anslutande undervattensvegetationen. Öarna är i regel trädlösa och utgör viktiga häckningsplatser för fåglar och uppehållsplatser för sälar. Vegetationen består av arter som är anpassade till torka, vind- och saltpåverkan samt frånvaro av egentlig jordmån. I tillfälliga eller permanenta hållkar förekommer speciellt anpassade växt- och djursamhällen, som bland annat tarmtång, andmat och krypven. I havet kring öarna märks arter som grönslick, snärjtång, blåstång, stenhinna, blåmusslor, havstulpaner och mossdjur.

Naturtypen omfattar samtliga öar och skär i området med undantag för den största ön Spjutsö. Öarna är i huvudsak starkt bergbundna med inslag av moränmark eller sprickzoner med vegetation. Bland många växtarter märks bland annat gräslök, styvmorsviol, bitterkrassing, nässelsnärja samt ett stort antal arter som gynnas av fågelgödsling. Rödlistade arter som påträffats är rödlånke (nära hotad) och klittviol (sårbar). En av de mindre öarna, Kajeskärvet, beteshävdas. Naturtypens marina delar består av hårbotten som till stor del är täckt av makroalger med blåstångsbälten som sträcker sig ner till 4,5 meters djup vid Stora Färjan, syd om Västra Funnen och ute vid Svartehäll. Vegetationen domineras av blåstång, men även ullsläke och fjäderslick är vanligt förekommande.

### Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 189 hektar. De för naturtypen karaktäristiska arterna blåstång, gräslök och styvmorsviol ska ha stabila förekomster, liksom bitterkrassing och nässelsnärja. Undervattensvegetationen ska präglas av en naturlig zonerings och djuputbredning av fastsittande alger och filtrerande djur.

Vattenkvaliteten ska vara god och den mänskliga påverkan i form av fysiska skador av till exempel bebyggelse och bryggor, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god och får inte försämrats.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms med nuvarande kunskap som gott på de flesta av öarna, men alla är inte besökta under senare år. En inventering av typiska arter är önskvärd.



## 4030 - Torra hedar

---

*Areal:* 8,93 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Naturtypen förekommer på den beteshävdade Spjutsö, och upptar större delen av ön. Här och där finns inslag av små hällmarker, och även spridda spår av stentäkt. Uppgifterna om naturtypens typiska och karaktäristiska arter är bristfällig.

### Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 9 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av hävd. Växter av igenväxningskaraktär får inte förekomma. Hävdgynnade, och för naturtypen typiska arter ska förekomma.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är sannolikt gott, eftersom ön är välhävdad, men en inventering av typiska arter är angelägen.

## **8230 - Hällmarkstorräng**

---

*Areal:* 1,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Naturtypen förekommer fläckvis på den beteshävdade Spjutsö. Ett fåtal karakteristiska arter har noterats, bland annat bergsyra. I övrigt är florans bristfälligt dokumenterad.

### Bevarandemål

Naturtypen ska förekomma med minst 1,6 hektar. Växter av igenväxningskaraktär får inte förekomma. Hävdgynnade och för naturtypen typiska arter ska förekomma i livskraftiga populationer.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är sannolikt gott, eftersom ön är välhävdad, men en inventering av typiska arter är angelägen.

## **A045 - Vitkindad gås, *Branta leucopsis***

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Den vitkindade gåsen började häcka i Sverige under 1950-talet på Gotland efter att tidigare endast häckat på nordliga tundror. Under senare decennier har arten expanderat kraftigt och häckar nu spritt längs stora delar av Sveriges kuster. Majoriteten av populationen flyttar mot sydväst. Södra Sverige berörs därmed under höst- och vårflyttningen av stora mängder sträckande fåglar på väg till eller från övervintringsområdena längs Nordsjökusten. Arten föredrar låga, trädfattiga öar med utbredda betesmarker och strandängar både under häckningen och flyttningen. Större flockar kan även rasta på jordbruksmark, främst vallar. Häckningarna sker antingen i enstaka par eller i löst sammanhållna kolonier. Under häckningen uppträder arten ofta i mindre flockar och då med ungarna samlade i stora skaror. Födan består av växter, främst olika gräs, som betas på land.

I Blekinge är arten idag spridd med häckningar längs hela kusten i lämpliga miljöer. År 2003 noterades ett ensamt par i Bräkne Hoby skärgård. Därefter har en kraftig ökning skett, och arten är nu regelbundet förekommande. År 2015 noterades totalt 68 fåglar i hela området. De uppehöll sig i små flockar men det fanns även flera ensamma par. Högst antal noterades på Spjutsö där hela 60 fåglar sågs. Antalet häckande par är okänt men arten häckar sannolikt på flera öar i området.

### Bevarandemål

Vitkindad gås skall häcka årligen med flera par på öarna. Arten skall ha tillgång till miljöer där den kan placera boet skyddat under låga buskage eller i högt gräs. Vidare skall det inom området finnas lämpliga, trädfria miljöer med öppna gräsytor där arten kan födosöka både under häckningen och under övriga delar av året. Dessa utgörs helst av strandnära, välhävdade strandängar. Naturtypen Skär och små öar i Östersjön ska upprätthållas i gynnsamt bevarandetillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för denna.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som mycket gott. Artens uppträdande i området visar på en kraftig ökning från 2003 då ett par noterades, fram till idag.

## **A193 - Fisktärna, Sterna hirundo**

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Fisktärnan är vår vanligaste tärna och häckar längs hela Sveriges kust och i sjöar och längs vattendrag från Skåne till södra Norrland samt i Norrlands kustland. Den saknas endast som regelbunden häckare i övre Norrlands inland. Populationen har ökat de senaste 30 åren och är nu stabil. Arten häckar oftast i små kolonier på vegetationsfattiga öar och uddar där de har en god översikt över omgivningarna. Boet placeras direkt på marken och antalet ägg är 2-4. I enstaka fall placeras det även på hustak, på ruderatmarker invid vatten och i andra lämpliga miljöer. Arten födosöker liksom sina nära släktingar genom att störtdyka från 4-6 meters höjd verikalt ner i vattnet där den fångar bytet. Födan består av småfisk, insekter och i viss mån även blötdjur.

I Blekinge häckar fisktärnan spritt längs kusten samt vid sjöar och vattendrag i inlandet. Oftast är kolonierna små (maximalt några tiotal par) och inte sällan häckar arten tillsammans med silvertärnor och i vissa fall även andra tärnarter.

I Bräkne-Hoby skärgård noterades arten på Spjutsö 2003 med fyra par. 2015 fanns här en större koloni med 51 adulta obestämda fisk- eller silvertärnor. Det är sannolikt att åtminstone några av paren i kolonin var fisktärnor.

### Bevarandemål

Fisktärnan skall häcka årligen i området med god framgång. Inom området skall finnas lämpliga häckningsplatser i form av öppna öar och uddar där boet kan placeras i låg vegetation eller på grus. Det skall finnas gott om föda i form av småfisk och ryggradslösa djur i väl utvecklade artsamhällen kring öarna. Vattnet skall vara klart så att arten kan fiska effektivt. Naturtypen Skär och små öar i Östersjön ska upprätthållas i gynnsamt bevarandetillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för denna. Även Naturtypen rev, som i viss mån nyttjas för födosök, ska upprätthållas i gynnsamt bevarandetillstånd.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är sannolikt gott. Arten har möjligen en stabil förekomst i området, men en uppföljning under häckningstid är önskvärd.

## **A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea***

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Silvertärnan häckar i Sverige spritt längs hela kusten. Arten häckar även i de större sjöarna och mer spritt i små sjöar i Norrlands inland och i fjällkedjan. Vid häckning utnyttjas vegetationsfattiga områden på öar och uddar där boet placeras öppet, direkt på marken, oftast i grus eller i låg vegetation. Den anländer under april-maj och flyttar bort igen under augusti. Arten kräver god tillgång på småfisk i grunda vatten för att kunna födosöka, men är relativt rörlig under häckningen och kan nyttja större områden för födosök. Den svenska populationen har ökat under de senaste 30 åren.

I Blekinge häckar arten nästan uteslutande i skärgårdarna och främst i de yttre delarna, men enstaka häckningar har även konstaterats i insjöar. I Bräkne-Hoby skärgård finns arten noterad från inventeringen 2003 då två par häckade på Spjutsö. Vid inventeringen 2015 fanns en koloni med totalt 51 obestämda fisk- eller silvertärnor. Sannolikt ingick det åtminstone några par silvertärnor i denna koloni.

### Bevarandemål

Silvertärnan skall häcka årligen i området med god framgång. Inom området skall finnas lämpliga häckningsplatser i form av öppna öar och uddar där boet kan placeras i låg vegetation eller på grus. Det skall finnas gott om föda i form av småfisk och ryggradslösa djur i väl utvecklade artsamhällen kring öarna. Vattnet skall vara klart så att arten kan fiska effektivt. Naturtypen Skär och små öar i Östersjön skall upprätthållas i gynnsamt bevarandetillstånd enligt de bevarandemål som är formulerade för denna. Även Naturtypen rev, som i viss mån nyttjas för födosök, skall upprätthållas i gynnsamt bevarandetillstånd.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är sannolikt gott. Arten har möjligen en stabil förekomst i området, men en uppföljning under häckningstid är önskvärd.

## Övriga arter som utgjort grund för utpekandet:

### A184 - Gråtrut, *Larus argentatus*

---

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

#### Beskrivning

Gråtrut häckar i Sverige i spridda miljöer från yttersta kustbandet till större sjöar i inlandet samt i och omkring städer. Störst andel av beståndet (cirka 65 %) finns längs ostkusten. Arten förekommer endast i norra och västra Europa. Det svenska beståndet uppskattas till cirka 61 000 par och är minskande. En stor del av beståndet flyttar till kontinenten under vintern. Enstaka individer övervintrar och kan ses i ansamlingar runt fiskehamnar och på soptippar vintertid. Arten är främst kolonihäckande och häckar på små och medelstora öar i skärgårdarna medan inlandshäckare ofta återfinns i enstaka par. Kolonierna etableras i regel på trädlösa öar men i enstaka fall även på trädbevuxna öar. I områden där öar eller andra naturliga häckningsmiljöer saknas återfinns man kolonier på exempelvis tak i städer. Kolonierna kan i lämpliga miljöer bli mycket stora och bestå av åtskilliga tusen par, men mindre kolonier på upp till några hundra par är betydligt vanligare. Boet placeras direkt på marken och antalet ägg är 2-4. Dessa läggs i slutet av april och ruvas drygt tre veckor. Föräldrafågeln matar ungarna under uppväxten och ungarna är flygga efter 35-40 dygn och ses på vingarna i början av juli. Gråtruten är allätare och konsumerar det mesta i lämplig storlek som exempelvis fisk och fiskrens, smågnagare, fåglar och fågelägg, sopavfall, kadaver, groddjur, insekter, dagmaskar, musslor, frön, bär och gröna växtdelar. Viktiga födokällor har under 1900-talet varit matrester på öppna soptippar samt fiskrens från fiskeindustrin. Minskning av dessa födokällor anges som den huvudsakliga anledningen till artens minskning. Gråtrut är i Sverige rödlistad som nära hotad.

I Blekinge är arten spridd i små och stora kolonier längs kusten i hela länet. Enstaka par häckar även i de större insjöarna i inlandet.

I Bräkne-Hoby skärgård är gråtrut en av de absoluta karaktärsarterna tillsammans med havstrut. På flera öar finns kolonier med upp till något tiotal par. Flest par finns idag på Spjutsö. Vid inventeringen 2003 räknades totalt 528 adulta fåglar på ön. År 2015 var antalet cirka 200, vilket visar på en kraftig minskning. Denna minskning har även märkts på andra platser utmed den blekingska kusten. Orsaken är ännu något oklar men kan bero på födobrist eller brist på något specifikt näringsämne under häckningen (till exempel brist på vitamin B1).

#### Bevarandemål

Flera kolonier med häckande gråtrutar skall finnas på öarna i området, och dessa skall vara stabila i antal och ha god häckningsframgång. Öar och uddar med öppna hållar och flacka gräsbevuxna områden krävs för att arten skall gå till häckning. Sådana miljöer skall finnas väl representerade i området. Kolonierna ska vara ostörda under häckningen för att minimera risken för predation på ägg och ungar. Det ska finnas god tillgång på föda i form av fisk och andra animalier i och i anslutning till området.

#### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området är minskande. Detta beror sannolikt till stor del på brist på föda eller brist på vitamin B1 i födan som fåglarna intar. En fortsatt uppföljning är angelägen.

## **A391 - Storskarv, *Phalacrocorax carbo sinensis***

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Storskarven häckar kolonivis, ofta i mycket stora kolonier om flera hundra par. Boet placeras antingen på grövre grenar i träd och buskar eller direkt på marken och består av grenar, växtrester och alger. Kolonierna återfinns oftast på öar med träd men arten kan även häcka på trädlösa öar och i träd på fastlandet. I genomsnitt läggs 4-5 ägg per kull och dessa ruvas av båda föräldrarna i cirka 30 dagar. Ungarna matas under ungefär lika lång tid. Födan består främst av fisk, men framför allt i sjöar tas även kräftdjur och groddjur. Födan fångas nära botten och skarven fiskar aktivt dykande, ofta i grupp på grunt vatten, ned till max 10-12 meters djup. Främst äter de svenska skarvarna tånglake, mört, abborre och rötsimpa. Under födosöket flyger fåglarna ofta långa sträckor till lämpliga fiskeområden.

I Sverige har storskarven en brokig historia och efter återkomsten till landet på 1940-talet spred den sig långsamt från Kalmarsund fram till 1990-talet då den ökade kraftigt i antal. Etablering skedde då i stora delar av södra och mellersta Sverige. Vanligast är arten fortfarande vid kusterna men häckar även vid de flesta stora sjöarna och observeras även i mindre sjöar i inlandet. Idag är arten utbredd upp till Norrlandskusten och antalet par beräknades 2012 till omkring 40 000 par. Den häckande populationen i Svealand och Götaland är minskande medan arten fortfarande ökar längst upp i norr. Hoten mot arten utgörs av naturlig predation där havsörn är en betydande predator, men även aktiv bekämpning av människan. Arten ses ofta som en allvarlig konkurrent om kustnära fisk och skydds jakt förekommer, liksom i vissa län pickning av ägg i bon.

I Blekinge häckar arten i spridda kolonier längs kusten. År 2015 fanns cirka 5 kända kolonier, i storlek från något tiotal par upp till drygt 1000 par. Den största kolonin i länet finns på Fröstensskärv i området där mellan 900 och 1500 par har häckat sedan den etablerades 1989. Arten ses även fiska i stora delar av Bräkne-Hoby skärgård under häckningstiden.

### Bevarandemål

Storskarv ska häcka i en stor och stabil koloni inom området. Arten skall ha tillgång till grunda områden kring öar, med god tillgång på fisk. Vidare behöver den låga, vegetationsfattiga öar, skär och stenar som nyttjas då den torkar fjädrarna efter dyk. Inom området bör finnas lämpliga häckningsplatser i form av låga vegetationsfria öar där bona kan placeras direkt på marken eller öar med lämpliga boträd. Viktigt för artens häckningsframgång är att dessa öar inte påtagligt störs under häckningstiden.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är mycket gott, då kolonin varit mer eller mindre stabil under drygt 10 år och sannolikt nått det maximala antalet områden kan hysa. Arten har tillgång till lämpliga häckningsplatser och fiskevatten i och i anslutning till området. En fortsatt uppföljning är angelägen.

## Dokumentation

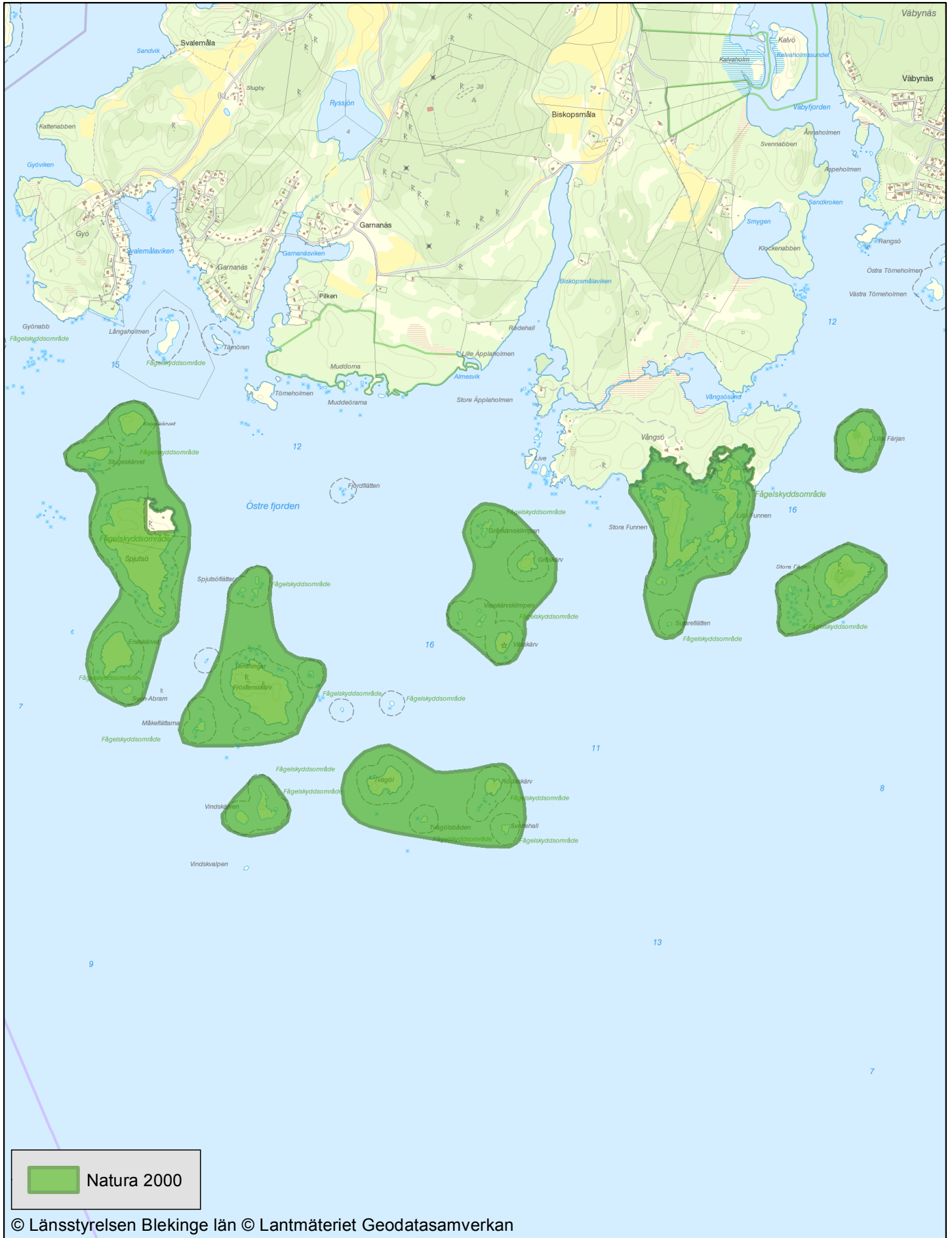
- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se) (uttag 2016-11-09).
- Carlsson, L. & Wolgast, J. 2003. Fågelinventering i Blekinge skärgård 2003. Opublicerat.
- HELCOM. 2007. Baltic Sea Action Plan. [www.helcom.fi](http://www.helcom.fi).
- Jordbruksverket. 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1985. Föreskrifter med förbud till skydd för djurlivet i Blekinge läns skärgård. Dnr. 11.122-870-83.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2015. Kustfågelinventering inom SPA-område i Blekinge län. Wolgast, J. Opublicerat.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2016. Beslut om bildande av naturreservatet Biskopsmåla i Ronneby.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2016. Beslut om utvidgat strandskydd i Ronneby kommuns kust och skärgård, Dnr 511-4322-15.
- Naturvårdsverket. 2003. Art- och naturtypsvisa vägledning. Fåglar 1-4.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Nilsson, J. & Andersson S. 2012. Marin inventering i Bräkne-Hoby skärgård och yttre delen av Sonekullaviken, Blekinge, oktober 2012. Linnéuniversitetet. Rapport 2012:15.
- Nilsson, T. & Lundgren, U. 1993. Blekinges fåglar.
- VISS VattenInformationsSystem Sverige. [www.viss.lansstyrelsen.se](http://www.viss.lansstyrelsen.se) (uttag 2016-10-12).

## Bilagor

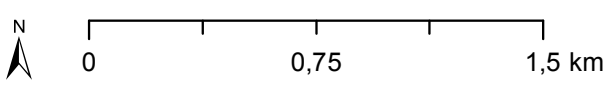
Bilaga 1. Områdeskarta.



# Natura 2000 - SE0410046 Bräkne-Hoby Skärgård



© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet Geodatasamverkan



Kartskala 1:25 000